

کیفیت گزارش گری مالی و ریسک اطلاعات

www.ketab.ir

نویسندگان:

غلامرضا صالح پور

افسانه صالح پور

فرزانه صالح پور

سرشناسه: صالح پور، غلامرضا، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور: کیفیت گزارش گری مالی و ریسک اطلاعات / نویسندگان غلامرضا صالح پور، افسانه
صالح پور، فرزانه صالح پور.
مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص: نمودار.
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: سرمایه در گردش -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع: Securities and Exchange Organization -- Auditing -- Case studies
موضوع: Working capital -- Iran -- Case studies
موضوع: Financial statements -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده: صالح پور، فرزانه، ۱۳۴۷ -
دبندی دیوبی: ۶۵۸/۱۵۲۴۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۰۵۷۱
موضوع: موضوع: سازمان بورس اوراق بهادار -- حساسی -- نمونه پژوهی
موضوع: صورت های مالی -- ایران -- نمونه پژوهی
شناسه افزوده: صالح پور، افسانه، ۱۳۴۱ -
رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲۴ ص ۳۶ / HG ۴۰۲۸

اثبات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش
شماره نشر: ۱۱۴۳
نام کتاب: کیفیت گزارش گری مالی و ریسک اطلاعات
نویسندگان: غلامرضا صالح پور - افسانه صالح پور - فرزانه صالح پور
تیراژ: ۱۰۰۰
نوبت چاپ: اول
چاپ: تورنگ
حروفچینی و صفحه آرائی: گرافیک جوانه
چاپ اول: ۱۳۹۵
سایز: وزیری
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۴۴-۵
قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

www.ketab.ir/pajo

حق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هرگونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

۰۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹ - ۶۶۱۲۰۵۵۴

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت طبقه سوم

۰۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸ - ۳۲۲۰۲۸۰۲ - ۳۲۲۱۹۲۰۲

اهواز: خیابان نادری شرقی، نبش خیابان کرمی خراط

فهرست مطالب

۱۱	..... مقدمه
۱۵	..... فصل اول: مبانی نظری پیشینه های داخلی و خارجی
۱۷	..... مقدمه
۱۸	..... بررسی نظریه های پیرامون موضوع
۱۸	..... سود
۱۹	..... سودآوری
۲۰	..... عوامل موثر بر سودآوری
۲۸	..... تعریف کیفیت گزارشگری مالی
۲۸	..... کیفیت اقلام تعهدی
۳۰	..... کیفیت گزارشگری مالی
۳۰	..... مبانی نظری کیفیت سود
۳۱	..... تعاریف عنوان شده از کیفیت سود
۳۴	..... اندازه گیری کیفیت گزارشگری مالی
۳۷	..... کیفیت گزارشگری مالی از دیدگاه هیات استاندارد حسابداری آمریکا
۴۱	..... مدل های اندازه گیری کیفیت سود

۴۶	تغییر پذیری سود
۴۸	بررسی پژوهش های انجام شده
۴۹	پژوهش داخلی
۵۳	پژوهش های خارجی
۵۶	چارچوب نظری موضوع
۵۹	فصل دوم: روش شناسایی موضوع
۶۱	مقدمه
۶۱	روش و طرح موضوع کتاب
۶۳	جامعه آماری
۶۴	نمونه، روش نمونه گیری و حجم نمونه
۶۸	مدل تحلیلی موضوع
۶۸	فرضیه ها
۶۸	تبیین و اندازه گیری متغیرهای موضوع
۶۹	تبیین و اندازه گیری متغیرهای وابسته موضوع
۶۹	تبیین و اندازه گیری متغیر مستقل موضوع
۷۳	تبیین و اندازه گیری متغیرهای کنترلی
۷۴	مدل موضوع کتاب
۷۴	مدل مربوط به فرضیه ها
۷۵	ابزار گردآوری داده ها (اطلاعات)
۷۶	روش گردآوری داده ها (اطلاعات)
۷۷	تجزیه و تحلیل آمار توصیفی و استنباطی

۷۷	نوع داده ها
۷۸	پیش آزمون فرضیه ها
۷۹	آزمون مانایی و نامانایی
۷۹	آزمون F لیمر
۸۱	آزمون هاسمن
۸۱	روش های آماری مورد استفاده در این کتاب
۸۳	بررسی فرض مدل رگرسیون خطی کلاسیک
۸۷	فصل سوم. یافته ها، موضوع
۸۹	مقدمه
۹۰	توصیف داده ها
۹۴	تحلیل پیش فرض های رگرسیون
۹۴	نرمال بودن توزیع متغیرها
۹۹	آزمون استقلال خطاها
۱۰۰	ارزیابی نرمال بودن توزیع خطاها
۱۰۲	استقلال خطی متغیرهای مستقل
۱۰۴	ارزیابی تجانس واریانس ها
۱۰۶	تعیین نوع تحلیل داده های تابلویی
۱۰۸	ارزیابی کیفیت گزارش گری مالی
۱۱۳	ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش گری و تغییر پذیری سود
۱۱۶	کیفیت گزارش گری و تغییر پذیری سود
۱۱۸	ریسک اطلاعات و تغییر پذیری سود

۱۲۱	ویژگی های سطح شرکت و کیفیت سود
۱۲۵	فصل چهارم: سخن آخر
۱۲۷	مقدمه
۱۲۸	مروری بر کل موضوع
۱۳۰	نتیجه گیری
۱۳۱	فرضیه فرعی اول
۱۳۳	فرضیه فرعی دوم
۱۳۷	فهرست منابع و مآخذ
۱۳۹	الف) منابع فارسی
۱۴۱	ب) منابع لاتین

موضوع حاضر در راستای ارزیابی تاثیر کیفیت گزارش گری مالی و ریسک اطلاعات بر تغییر پذیری سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به انجام رسیده است. در این موضوع نوسان پذیری سود به عنوان متغیر وابسته، کیفیت گزارش گری و ریسک اطلاعات (نوسان پذیری در بازده بازار، نوسان پذیری بازده در سهم، جریان نقد عملیاتی و حاشیه سود) به عنوان متغیرهای مستقل تعریف شد. علاوه بر این از فروش سالانه، ساختار مالی، بازده دارایی‌ها، جریان نقد عملیاتی، نرخ رشد به عنوان ویژگی‌های سطح شرکت یا متغیرهای کنترلی بهره گرفته شد. روش کلی یا نوع موضوع از نظر هدف کاربردی، از جهت طرح موضوع پس از برداری، از جهت روش استنتاج استقرایی و نهایتاً از جهت ماهیت داده‌ها و روش‌ها، روش کمی و غیرقضایوتی بوده است. در این کتاب جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بوده که بر مبنای روش غیر تصادفی غربال گری با حذف سیستماتیک شرکت‌ها به ۱۶۸ شرکت محدود و در بازه زمانی ۵ ساله سهم به ۱۳۹۳/۱۲/۲۹ و ۸۴۰ سال - شرکت به عنوان حجم نهایی مشاهدات مورد مطالعه قرار گرفته است. پس از ارزیابی پیش فرض‌ها و برآورد کیفیت سرمایه در گردش مبتنی بر باقی مانده تغییرات مورد انتظار سرمایه در گردش، با استفاده از رگرسیون خطی مرکب مبتنی بر تحلیل داده‌های تابلویی با اثرات ثابت رابطه بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش گری و تغییر پذیری برآورد گردید. تحلیل روابط بین متغیرها نشان داد که بین کیفیت گزارش گری مالی (مبتنی بر باقی مانده رابطه تغییر مورد انتظار سرمایه در گردش) و ریسک اطلاعات (نوسان پذیری در بازده بازار، نوسان پذیری بازده هر سهم، جریان نقد عملیاتی و حاشیه سود) با تغییر پذیری سود رابطه معکوس وجود

داشته است. علاوه بر این تحلیل های اضافی نشان داد که بین فروش سالانه، ساختار مالی، بازده دارایی ها، جریان نقد عملیاتی و فرصت های رشد به عنوان ویژگی های سطح شرکت یا متغیرهای کنترلی با تغییر پذیری سود رابطه معکوس وجود داشته است. آزمون تی استیودنت و فیشر معنی داری رابطه بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش گری و تغییر پذیری سود در سطح ۹۵ درصد را مورد حمایت قرار داد. اعتبار سنجی رابطه برآوردی نشان داد که بین ۸۶/۳۷ تا ۸۹/۵۴ درصد از تغییرات بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش گری و تغییر پذیری سود با رابطه راوی بی بیان شده است.

موضوع حاضر در این نای ارزیابی تاثیر کیفیت گزارش گری مالی و ریسک اطلاعات بر تغییر پذیری سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به انجام رسیده است. در این موضوع نوسان پذیری سود به عنوان متغیر وابسته، کیفیت گزارش گری و ریسک اطلاعات (نوسان پذیری در بازده بازار، نوسان پذیری بازده هر سهم، جریان نقد عملیاتی و حاشیه سود) به عنوان متغیرهای مستقل تعریف شده اند. علاوه بر این از فروش سالانه، ساختار مالی، بازده دارایی ها، جریان نقد عملیاتی و فرصت های رشد به عنوان ویژگی های سطح شرکت یا متغیرهای کنترلی بهره گرفته شده اند. روش کلی یا نوع موضوع از نظر هدف کاربردی، از جهت طرح موضوع پس رویدادی، از جهت روش استنتاج استقرایی و نهایتاً از جهت ماهیت داده ها و روش ها از نوع کمی و غیرقوتی بوده است. در این پژوهش جامعه آماری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بوده که بر مبنای روش غیر تصادفی غربال گری یا حذفی سیستماتیک شرکت ها به ۱۶۸ شرکت محدود و در بازه زمانی ۵ ساله منتهی به ۱۳۹۳/۱۲/۲۹ و ۸۴۰ سال شرکت به عنوان حجم نهایی مشاهدات مورد مطالعه قرار گرفته است. پس از ارزیابی پیش فرض ها و برآورد کیفیت سرمایه در گردش مبتنی بر باقی مانده تغییرات مورد انتظار سرمایه در گردش، با استفاده از رگرسیون خطی مرکب مبتنی

بر تحلیل داده‌های تابلویی با اثرات ثابت رابطه بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش‌گری و تغییر پذیری برآورد گردید. تحلیل روابط بین متغیرها نشان داد که بین کیفیت گزارش‌گری مالی (مبتنی بر باقی مانده رابطه تغییر مورد انتظار سرمایه در گردش) و ریسک اطلاعات (نوسان پذیری در بازده بازار، نوسان پذیری بازده هر سهم، جریان نقد عملیاتی و حاشیه سود) با تغییر پذیری سود رابطه معکوس وجود داشته است. علاوه بر این تحلیل‌های اضافی نشان داد که بین فروش سالانه، ساختار مالی بازده دارایی‌ها، جریان نقد عملیاتی و فرصت‌های رشد به عنوان ویژگی‌های سطح شرکت یا متغیرهای کنترلی با تغییر پذیری سود رابطه معکوس وجود داشته است. از این رو، تغییرپذیری سود و فیشر معنی داری رابطه بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش‌گری و تغییر پذیری سود در سطح ۹۵ درصد را مورد حمایت قرار داد. اعتبار سنجش رابطه برآوردی نشان داد که بین ۸۶/۳۷ تا ۸۹/۵۴ درصد از تغییرات بین ریسک اطلاعات، کیفیت گزارش‌گری و تغییر پذیری سود با رابطه برآوردی بیان شده است.

برای اینکه تحلیلگران مالی بتوانند عملکرد آینده را به طور موفقیت آمیزی پیش بینی کنند، به ارقام صورت‌های مالی به ویژه سود، نیاز دارند. بنابراین امروزه سود یکی از موضوعات بحث‌انگیز و جذاب در کتابهای حسابداری به شمار می‌رود به دلیل اینکه سرمایه‌گذاران به عنوان یکی از فاکتورهای سهم‌گیری به رقم سود توجه خاصی دارند. به همین دلیل به دنبال مدیریت سود هستند. از این رو شناسایی عوامل تاثیرگذار بر سود و تغییر پذیری آن از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. بنابراین در این کتاب به بررسی تاثیر عواملی از جمله کیفیت گزارش‌گری مالی و ریسک اطلاعات بر تغییر پذیری سود پرداخته می‌شود.